

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[und]o misc[und]ia desiderabilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de descēsu christi

sensus. Tertio est sup hūc. s. loc^o purgato-
rij in q̄ est pena sensus z dāni ad tps tm̄: z
sunt ibi tenebre. Periores: sed nō interi-
ores q̄ sunt in p̄mis. s. puatio diuine gr̄e.
Martus z supm̄ est limbi scōz patz in
q̄ fuit ad tps pena dāni: sed nō pena sens^o
Ad hūc q̄ descēdit xps: synecdochice tm̄
nū momordit z spoliavit. Juxta qd̄ p̄dī-
kerat p os p̄be di. **D**orsus tu^o ero infer-
ne. Circa hūc aut̄ ch̄i descēsum ad infer-
ros tria se offerūt nobis p̄tēndenda.

Primo pueniētia laudabilis.

Scdo misericōdia desiderabilis.

Tertio iusticia terribilis.

Primo igit̄ dīci pōt̄ ra-
tio scēsiōis pueniētia q̄ apparet tripl̄i-
ci rōne posita a Tho. in. iij. par. q.

Prima est ratio satisfactōis. (ij. ar. j.)

Scda est rō triūphatiōis.

Tertia est rō manifestatiōis.

Prima igit̄ dīci pōt̄ ra-
tio satisfactōis: qz vīz ch̄i venerat vt pe-
nā nr̄az portaret: z p nob̄ satisfacerz. **E**sa.
lij. Gere languores nr̄os ip̄e tulit z do-
nr̄os ip̄e poz. **E**x p̄ctō aut̄ hō incurrerat n̄
solū moriē corpis: sed etiā descēsum ad in-
feros. **I**o pueniēs fuit eū descēdere ad in-
feros. **U**nde **O**see. xij. postq̄ dixit: **E**ro
mors tua o mors. subdit: **D**orsus tuus
ero inferne.

Scda dīci pōt̄ rō triū-
phatiōis: qz nō erat plen^o triūph^o ei^o de
diabolo p passionē suā nisi eripet victos
q̄ detinebāt i inferno. **I**o d̄r **S**ach. ij. **T**u
qz p̄ sanguie testamēti tui victos tuos
emisti de lacu.

Tertia dīci pōt̄ rō ma-
nifestatiōis. qz sicut p̄tēz suā ondit i ter-
ra viuēdo: z moriēdo: ita etiā pueniēs erat
vt eā onderet i inferno: ip̄m visitādo z il-
luminādo. **U**n̄ in ps̄ **A**ttollite poz. p̄n. ve.
glosa. i. p̄ncipes inferni: auferte p̄tēz ve-
strā q̄ vīz nūc hoīes i inferno detinebatz.
De hoc aut̄ descēsu ad inferos sic pulere
loquit̄ **A**ug^o. in q̄dā ser. **D**ox vt ch̄i
sp̄m tradidit vn̄ta sue diuitati aīa ad in-
fernoz. p̄funda descēdit. **L**ūz tenebatz

terminū q̄t quidā dep̄dator: splēdid^o ac
terribilis attinger: aspicientes eū impij
ac tartaree legiōes: territi indrere ceperūt
di. **U**n̄ est iste tāfortis: tāterribil̄: tāplēdi-
tus: tāplārus: **D**ūdus iste q̄ nob̄ subdī-
tus fuit: nūq̄ nobis talem mortuū misit.
Quis ē iste q̄ sic intrepid^o nr̄os fines in-
gredit: z nō solū nr̄a supplicia nō veref: ve-
rū z alios de vinculis nr̄is absoluit. **E**cce
ip̄i q̄ sub nr̄is solebāt suspirare tormētis:
insultāt nobis de p̄ceptōe salutis. **E**t nō so-
lū tā nihil verent: sed insup nobis minant̄.
Nunq̄ hic sic leti potuerunt esse captiui.
Et qd̄ hūc istū adducere voluisti: **D** p̄n-
ceps nr̄ perijt oīs leticia tua: i luctū p̄uer-
sa sunt gaudia tua. **D**ū tu ch̄i in suspēdis
in ligno: ignoras q̄nta vāna sustineas in i-
ferno. **P**ost istas crudelū voces inferna-
liū tortoz: ecce innumerabiles scōz ppl̄ la-
chrymabili voce clamabāt **A**dueni tūc
desiderātes q̄ntidē expectabam^o: descēdi-
sti p nobis ad inferos: noli nobis deesse cuz
reuerūs fueris ad superos: **A**scende dñe
iesu inferno spoliato: **S**uccurre (inquit)
et miserādo reuolue captiuos. **H**ec ille.
Cōsidera q̄nta fuit ch̄i benignitas in in-
fernū descēdere: q̄nta charitas: q̄nta hū-
ilitas. **P**oterat em̄ ynū de angelis ad eos
mittere z suos p eū inde liberare. pur vo-
luisset. **D** q̄ ingēti leticia tūc aīaz in ltm̄
bo existentiū mētes p̄fuse sunt cū viderūt
benignissimū iesum tādiū expectatū: tā-
diū desideratū: tādiū deniqz acclamatū.
Sicut aut̄ d̄r **T**ho. vbi s. ar. iij. **L**reden-
dū est aīam ch̄i captiūdē fuisse i inferno
sicut fuit corp^o i sepulcro: vt sil̄ aīa eius
exiret de inferno z corpus de sepulcro.

Scdo p̄tēndenda est misericōdia de-
siderabilis: respectu vīz eoz q̄ fue-
runt liberati. **N**am sicut dicit **A**u-
gustinus sermone de passione. **C**hr̄istus
quando ad inferna descēdit: portas infer-
ni z veces ferreos p̄fregit: et omnes iu-
stos qui ibidē tenebant̄ astricti absoluit.
Hec ille. **S**icut ergo cōmunit̄ dicit: **A**p-
propinquate hora resurrectionis sue: po-
tis infernoz cōfractis: et diabolo magno
alligato: accepit dominus sanctos patres
cū exultatōe ab inferis educēs z añ eos cū
gl̄ia et triūpho letus p̄cedens et ad su-

peros ascendens. Posuit aut eos ut comu-
nibus dicitur in paradiso voluptatis que est ad
orientem in extremis maris ut ibidem gaudere
res expectaret die dñice ascensionis. Nota
dñi que sic dicitur Thō. vbi s. ar. v. q. passio
chri fuit causa vniuersalis humane salutis tam
vivoꝝ q̄ mortuoꝝ. Causa aut vniuersalis
applicat ad singulares effectus p̄ aliqd̄ spe-
ciale. In sic prus passionis chri applicat
vniuersaliter p̄ sacramenta cōfigurata nos chri-
sti passio: ita et est applicata mortuis p̄ de-
scensum chri ad inferos. p̄ qd̄ signat dicitur
Sich. ix. q. educit vincitos de lacu sangui-
ne testamenti sui. i. p̄ virtutē passionis sue. Hoc
Thō. p̄z itaq̄ signa facta est mia
patribus antiquis per descensum chri
ad inferos.

Tertio cōtēplāda ē iusticia terribilis
respectu viciꝝ eoꝝ q̄ liberati nō fuerūt.
Et isti sunt in triplici differentia.

Prima ē differentia dānatoꝝ.

Secūda est differentia pueroꝝ.

Tertia est differentia purgandoꝝ.

Prima est differentia

dānatoꝝ: q̄ nullū penitus eripuit. Nam
sic dicitur Thō. vbi s. ar. vj. Chri descendens
ad inferos opatus est p̄ virtutē passionis sue.
Et tō illis solis liberatois fructū obtulit
q̄ fuerūt passioi sue p̄iuncti p̄ fidē charita-
te formata p̄ quā peccata tolluntur. Illi autē q̄
erāt in inferno dānatoꝝ aut penitus fides
passiois chri nō habuerunt: sic infideles:
aut si habuerūt fidē: nullā tñ p̄formitatē
habebāt ad charitatē chri patētis. vnde
nec a peccatis suis erant mūdati. Itō p̄ chri-
sti descensum nō sunt liberati. In Olee.
xij. Ero mors tua o mors: morsus tuus
ero inferne. Et electos inde abducēdo:
reprobos p̄o ibidem relinquēdo: Quia nō
fuerunt aliq̄ eoꝝ liberati nō fuit p̄ chri-
sti ipotentia s̄ p̄ eoꝝ contraria dispositio.
De q̄libet q̄ppe statu mundanoꝝ aliq̄s li-
berantur: quia q̄dñ hoies hic viuūt
possunt ad fidem et charitatē cōverti: sed
post exitū ab hac vita sūt reprobī oīno in
malo obstinati. Nec Thō. Q̄d putas
inducibilis amantudinis et incōsolabilis
dolouris: amō ve etene damnatiois accidit
remanētib⁹ illis i igne inextinguibili: ver-
me immortalis et morte iterminabili: cum vi-

derent chri dñm sc̄tōs patres cū iubilo
ab inferis educētē. Quā dicebat. Ne ve-
ve nobis miseris q̄ remanem⁹ in tormen-
tis. Quia cur vniq̄ nati fuim⁹: vt ad tantam
deuenirem⁹ miseriam: sic p̄petue subijere-
mur maledictioni: ecce illi liberati exiūt
s̄ heu heu hic in eternū crudand⁹ mane-
bim⁹ in tenebris nūq̄ lumē visuri: nunq̄
gaudiū habituri.

Secūda est differentia

pueroꝝ: q̄ vniq̄ cū originali decesserāt sine
mortali de quibus etiā dicendū: q̄ nullus
eoꝝ liberat⁹ est. Rō: qm̄ sicut dicitur Thō.
vbi s. ar. vij. Descensus chri ad inferos
in illis solis effectū habuit q̄ p̄ fidē et cha-
ritatē passioni chri p̄iugebant. in cui⁹ vir-
tute descensus ille liberator⁹ erat. Unde
Rhom. iij. De⁹ solute chri p̄iutorē p̄
fidē in sanguine ei⁹. Tales autē pueri nul-
lo modo fuerūt passioi chri p̄iuncti p̄ fidē
et dilectionē: neq̄ em̄ fidem p̄iā habe-
re potuerāt q̄ non habuerūt vsum liberi
arbitrii neq̄ p̄ fidē p̄iā aut p̄ aliquod
fidei sacramentū fuerāt ab originali peccato
mūdati: tō rē. Sc̄ti autē patres et teneb⁹
tur adhuc astricti reatu originalis peccati in
q̄ntū respicit naturā: tñ q̄ntū ad personas
suis liberati erāt p̄ fidē chri ab oī macla
peccati. Itō capaces fuerūt liberatois: qd̄ nō
sic de pueris dici pōt.

Tertia est differentia

purgandoꝝ. s. eoꝝ q̄ tūc erāt in purgatorio
De q̄lo dixim⁹ s̄m Thō. vbi s. ar. vij. q̄
sic sup̄ dictū ē descensus chri ad inferos fu-
it liberator⁹: in virtute passionis ei⁹: passio
autē ei⁹ nō habuit virtutē t̄pale et t̄rāsitōriā
s̄ sempiternā: s̄m illud Heb. x. Vniq̄ ob
latiōe cōsumantur sacrificatos in sempiternū.
Itō tūc nō h̄uit maiorē efficaciam passio
chri q̄ nūc h̄. Et tō illi q̄ tūc fuerūt tales
q̄les nūc sūt q̄ i purgatorio detinēti nō fue-
runt a purgatorio liberati: si q̄ autē ibi in-
uēti sūt tūc tales q̄les etiā nūc virtute pas-
sionis chri a purgatorio liberāt: tales fue-
rūt a purgatorio liberati et etiā illi qui
dū adhuc viuēret meruerūt p̄ fidē dilectō-
nē et deuotionē ad mortē chri vt eo descē-
dēte liberē a t̄pali purgatoria pena. Nec
Thō. p̄z igit̄ ex dicit qm̄ in chri descen-
su nō solum apparuit ei⁹ mia s̄ terribilis